מסורת הש"ם

ל) ולחמו יג:ז. ב) מיר סא: סב.. ב: יבמות לט: גיטין כג. מנחות לג.], ו) ומוספתה שם פ"ה ה"גן, ו) ובחים מה. [ממורה ז) ויקרא כז], ט) [ע' בתוי״ו

הגהות הב"ח

(h) רש"י ד"ה והוא דאמר עליבהמת כל"ל ותיבת דמי נמחק: (ב) ד"ה אלא וכו' תנן ה' חטאות המתות כר׳ הני: (ג) ד"ה במה וכו׳ דגמרינו במעילה:

מוסף רש"י

. אבל בקדשי בדק הבית. עכו״ם שהתפים מנה לנדק הנית

רבינו גרשום

ולר' מאיר אמאי איצמריך. הא דרב גידל הא אשמעינן חדא ימנא דאין אדם מוציא דבריו לבטלה: **ם"ד מעמא דר' מאיר** לכטלה: פ"ד מעכא דר" מארי זנו עדף פחות מכן חדש אמו כן חדש דאי פטרת ליה מערכין פחות מכן חדש זימנין דמעריך בן חדש וסבר הכי נמי פטרנא. אבל בערך כלי דליכא למיטעה אימא לא ליתן דמיו קמ"ל: כמאן בר" מארי. דהכא נמי נימא אדם בר" מארי. דהכא נמי נימא אדם בר" מארי. דהכא נמי נימא אדם בר" מארי. במייו מבייני מבייוי במייוי מבייוי מבייוי במייוי במייון במייוי במייון במי דמים: תיקדוש מהשתא. אע״ג שאינה שלי לכשאקחנה אקרבה ולא מקדשה לדמיה אלא אדעתה רא מקרטה לדמיה אלא או מהו למיקרבה ולא קדשה לא להקרבה ולא לדמים קמ״ל דקדשה לדמים]: <mark>והוא דאמר ע</mark>לי. כשאמר על בהמת חברו בהמה זו עלי הקדש נותז דמים אבל אמר עלי הקוש נחון דמים אבל אמו בהמה זו הקדש פטור מכלום דאין אדם מקדיש דבר שאינו שלו: וכי מאחר [שמקרא] וכו'. כלומר איש מרבה עובדי כוכבים ובני ישראל ממעט מפני מה כר׳: מפני שריבה במעריכין יותר [מן הנערכין] שהרי טומטום [ואנדרוגינוס שהרי טומטום [ואנדרוגינוס מעריכין אבל לא נערכין] ואי אמרת אוקי חרש שוטה וקטן כנגד טומטום ואנדרוגינוס והוו להו נערכיז טפי ממעריכיז הא לא נהו נצו כין טפי ממעריכין האיא קשיא [כולהי תלת] חרש שוטה קטן חשיבי להו כחד דלית בהו יעה ועוד ריבה במעריכין עובדי כוכבים יותר מבנערכין שהרי טומטום ואנדרוגינוס נודרין טומטום ואגורוגינוס נודרין ונידרין ומעריכין ועובד כוכבים [נמי] נודר ונידר [הלכך פריך] לאפוקי חדש שוטה וקטן דאין נודרין: הלכתא דר' מאיר מסתברא. [מימרא דר' מאיר] בפותם או (מימו אין נראה נראה עיקר (טעמו אין נראה עיקר: הלכתא דר' מאיר עיקר: הכבוא הה באינ מסתברא. דאינו מעריך דכתיב] לא לכם ולנו לכנות בית כלומר הנהו סנבלט וטוביה דהוו עובדי כוכבים לא הניחום לבנות ולהקדיש לצורך בדק הבית אלמא דעובדי כוכבים אין מעריכין דערכין נמי לבדק הבית [הן] אבל נערכין שישראל יכול להעריכן דהוי ממון ישראל: מעמיה לא מסתברא דקא מייתי (בעמיה לא מסתברא רקא מייתי לה מחרש שומה וקמן, דקאמר שהרי חרש שוטה וקטן נערכין ולא מעריכין דלמא משום הכי לא מעריכין דלאו בני דעה נינהו אבל עובד כוכבים דבן דעת הוא איכא למימר דמעריך: [']דק**א מייתי** לה ממוממום ואנדרוגינום. יוו כבוכבום יאנייוג נוכ. דאע"ג דבני דעה נינהו מעטינהו יחמנא מנערכין משום זכר ודאי ינקבה ודאית אבל מעריכין דבני דעה נינהו אף עובדי כוכבים נמי כיון דבני דיעה נינהו מעריכין אבל לא נערכין דהא מעטינהו

ולרבי מאיר למאי אילטריך. הואיל ורב אליבא דר"מ אמר ולא לרבנן למאי אינטריך למימר דנותן דמיו פשיטא יגו התם דאיכא למימר דטעה ולא אמר לשם דמים אלא סבור שיש לו ערך מחייב רבי מאיר הכא דודאי יודע שאין ערך לכלי לא כ״ש: נותן דמיה.

דאדם יודע שאין הקדש חל על דבר שאינו שלו וגמר ואמר לשם דמים: ולרבי מאיר למאי איצטריך מהו דתימא מיקדוש מהשפח וחקריבנה. כשחקננה מעמא דרבי מאיר התם דגזר פחות מבן חודש ולהקדיש גופה נתכוין דטעה בהכי אמו בן חודש אבל הכא דליכא למיגזר אימא אבל דמי לא קאמר הלכך לא לימיב לא קמ"ל מעמא דרבי מאיר דאין אדם מוציא מידי דהא אין הקדישו חל על גופה דבריו לבטלה לא שנא הכא ול"ש הכא כמאן ולדמים לא נחכוין: קא משמע לן. דלא אמרי' דטעה אלא ודאי יודע שאין אזלא הא דאמר רבה בר 10 יוסף אמר רב ואמרי לה אמר רב ייבא בר יוםי אמר רב הקדישו חל על גופה ולדמים נתכוין: והוא דאמר עלי. (ה) דמי בהמת המקדיש בהמת חבירו נותן דמיה כמאן חבירי זו עלי להקריב נותן דמים כרבי מאיר הא אמרה רב חדא זימנא דאמר דבהמה גופה לא קאמר אבל דמיה רב גידל אמר רב האומר ערך כלי ז עלי קיבל עליו: אבל אמר זו. ולא אמר נותן דמיו מהו דתימא התם הוא דיודע שאיז עלי אלא אמר הרי בהמה זו עולה ערך לכלי וגמר ואמר לשם דמים אבל בחמה לא אמר כלום: בותבר' עובד דבת מיקדש היא איכא למימר דהכי קאמר כוכבים נערך. אם אמר ישראל אי אמינא ם לה למרה מזבין לה ניהלי ערכו עלי נותן ערכו כפי שנים של עובד כוכבים: אבל לא מעריך. אבל תיקרוש זו לה מהשתא ואקרבה אבל דמי לא אם אמר העובד כוכבים ערכי עלי קאמר קמ"ל אמר הו רב אשי והוא דאמר עלי או ערך אחרים עלי לא אמר כלום: אבל אמר הרי זו לא: מתני' ייעובד כוכבים ר' יהודה חומר מעריך. אם אמר רבי מאיר אומר "נערך אָבל לא מעריך רבי על ישראל ערכו עלי: אבל לא יהודה אומר מעריך אבל לא נערך וזה וזה נערך. שאם אמר ערכי עלי אין לו מודים ישנודרין ונידרין: גמ' ית"ר בני ישראל ערך או אם אמר ישראל ערך עובד מעריכין ואין העובדי כוכבים מעריכין יכול כוכבים זה עלי לא אמר כלום: לא יהו נערכין תלמוד לומר יאיש דברי ר׳ גבו' איש. משמע כל דהו: הלכסיה דר"מ מססבר. דאין העובדי מאיר אמר רבי מאיר וכי מאחר שמקרא אחד כוכבים מעריכין: וטעמיה לא מסתבר. מרבה ומקרא אחד ממעט מפני מה אני אומר דיליף טעמא מחרש שוטה וקטן ז נערך ולא מעריך מפני ישריבה הכתוב ני ואיכא למיפרך התם משום דלאו בני בנערכין יותר מבמעריכין שהרי חרש שומה דעה נינהו דהא אין נודרין נמי ואין וקפן נערך אבל לא מעריכין רבי יהודה מקדישין אבל עובד כוכבים דנודר ומקדים דהא ר"מ מודה דנודר ונידר אימא נמי דמעריך אי לאו דהאי קרא דלא לכם ולנו דכתיב בספר עזרא שהיו עובדי כוכבים מתנדבין ורולין לסייען בבנין בית שני ואמר להם נחמיה בן חכליה לא לכם ולנו לבנות כי אם לנו לבדנו: טעמיה דר' יהודה מסתבר. דודאי מסתבר טפי לאוקמא מיעוטא דממעיט קרא בנערכין וריבויא במעריכין דהא טומטום ואנדרוגינוס דבני דעה נינהו כעובדי כוכבים ומעריכין ולא נערכין דמעטינהו קרא דכתיבהזכר 🕫 מריבויא דה"י דרשינן [ד:] זכר ודאי ולא טומטום

בול דא יהו נערכין ת"ד איש. ואע"ג דאים במעריך כחיב תרתי איש כתיבי ואם אינו ענין למעריך תנהו לענין נערך וא"ת הא ממעטינן מאיש דהכא עובדי כוכבים גבי תמורה בפ"ק דתמורה (דף ג.) וי"ל דבפרק ב"ש במסכת זבחים (דף מה.)

איכא דרשא אחריתי למעוטי עובדי כוכבים יש דתמורה ועלה סמיך וילפינן ממעשר בהמה חובה שאין קבועה לה זמן וישראל מייתו ועובדי כוכבים לא מייתו: שאני חרש שומה וקמן דלאו בני דעה נינהו. ור"מ דיליף מינייהו סבירא ליה הלת הן שוין הוחיל ונערכין וחע"פ יו שלח באו מעריכין הכי נמי אית ליה למימר בעובדי כוכבים: אלא מעתה דא ימעדו בו. לרבי יהודה אלמה תניא אבל בקדשי בדק הבית מועלין בו ואמאן תרמייה דהא ודאי כרבי מאיר לא מיתוקמא דהא קא נסיב להלכתיה מלא לכם ולנו אלמא דאין עובדי כוכבים מקדישין לבדק הבית כלל וכר׳ יהודה כבו מיהא לא כגו אתיא כדו דליכא לפרושי דלמסקנא משום רפיון ידים מיתוקמה שפיר כרבי מחיר דהה ליתא דרבי מאיר לא סבר האי טעמא דאם כן מנא ליה הלכתא דאין העובדי כוכבים מעריכין מקרא דלא לכם ולנו ול"ע כיון דלרבי מאיר אין עובדי כוכבים מתנדבין לבדק הבית היכי תנן זה וזה מודים שנודרים הא עובדי כוכבים לא נודרין לבדק הבית לרבי מאיר ודוחק לפרש דנודרין קאמר למזבח דלכחורה מתני׳ דומיא דערכין דמיירי לבדק הבית שי ושמא טוב

אומר בני ישראל נערכין ואין העובדי כוכבים נערכין יכול לא יהו מעריכין תלמוד לומר איש אמר רבי יהודה וכי מאחר שמקרא אחד מרבה ומקרא אחד ממעט מפני מה אני אומר עובד כוכבים מעריך ולא נערך מפני שריבה הכתוב במעריכין יותר מבנערכין שהרי מוֹממוֹם ואנדרווגינום מעריכין אבל לא נערכין אמר רבא הלכתיה דרבי מאיר מסתברא מעמיה לא מסתברא מעמא דרבי יהודה מסתברא הלכתיה לא מסתברא הלכתיה דרבי מאיר מסתברא דכתיב בגלא לכם ולנו לבנות ו (את) בית 🗗 אלהינו מעמיה לא מסתברא דקא מייתי ליה מחרש שומה וקמן שאני חרש שומה וקמן הלאו בני דעה נינהו מעמא דרבי יהודה מסתברא דקא מייתי ליה משומשום ואנדרוגינום דאף על גב דבני דעה נינהו מעטינהו רחמנא הלכתיה לא מסתברא דכתיב לא לכם ולנו לבנות (את) בית מו אלהינו ורבי יהודה האי לא לכם ולנו מאי עביד ליה אמר רב חסרא אמר אבימי וערכו דנגנז אלא מעתה לא ימעלו בו ז דתנן יש חמש חמאות המתות ומעות ההולכות לים המלח הלא נהנין ולא מועלין אלמה תניא גבי קדשי עובדי כוכבים "יבמה דברים אמורים בקדשי מזבח אבל בקדשו בדק הבית מועלין בהן אלא אמר רבא משום רפיון ידים הוא דכתיב יויהי עם הארץ יין מרפין ידי עם יהודה ומבהלים אותם לבנות:

הבית דהא כתיב לא לכם ולנו אלא תנא קדוש ונגנז דאסור בהנאה: אנא מעתה. הואיל ולאיבוד אזיל לא ימעלו בו דמיתהני שון מיניה לא ניחייב קרבן מעילה דהא חנן כי חטאות המתוח הני ייז חטאות דאמרי? בתמורה [כ6:] ולד חטאת ותמורת חטאת כר': **ומעות ההולות לים המלח.** דהוו כחטאת ייז שמתו בעליה דאולא למיתה ואם נהנה אדם מהם אינו חייב קרבן דלא קרינא ביה מקדשי ה' (ויקרא ה) הואיל ולאיבוד אזלי: **ואילו גבי קדשי עובדי כוכבים סניא**. בשחיטת קדשים בפ' ב"ש (זכחים מה.): **במה דברים אמורים.** דאין מועלין בקדשי עובדי כוכבים היינו בקדשי מובח משום דגמרינן ⁽¹⁾ מעילה חטא חטא מתרומה מה תרומה אין מיתה נוהגת אלא בתרומת ישראל דבהדיא כתיב (ויקרא כב) ולא יחללו את קדשי בני ישראל אף מעילה אינה נוהגת אלא בקדשי ישראל: **אבל קדשי.** עובדי כוכבים של בדק הבית מועלין בקן. ומפרש התם _{וזכמים מה.] מאי טעמא דכי גמרה מעילה חטא} חטא מתרומה דומיא דתרומה דקדושת הגוף אבל קדושת דמים לא גמריטן מינה וטעם זה מלאתי מפורש בזבחים והוא עיקר שהרי בפירוש נשנה שם. ומפי המורה שמעתי בקדשי מזבח דעובדי כוכבים אין מועלין בהם משום דמצינו חילוק בין קדשי מזבח דעובדי כוכבים לקדשי מובח דישראל שאין חייבין עליהן משום פיגול נותר וטמא כדאתרינן בשמעתא קמייתא דתמורה (דף ב:) אבל בקדשי בדק הבית דעובדי כוכבים לא מלינו חילוק הלכך מועלין בהן זה שמעתי וראשון עיקר. קתני מיהת מועלין בהן אלמא אינו נגנז מדשייכא ביה מעילה: אלא אמר רבא. ודאי לבדק הבית אתי ובימי עזרא היינו טעמא דשלחו יש להם לא לכם ולנו: משום רפיון ידים. משום שלא היו מתכוונים לטובה אלא שיסמכו גם עליהם וישמעו לעצתם והם יאחרו הבנין עד שיסיבו את לב כורש שלא לבנותו: דחחילה

תנות. כיון דערכן נגנו לא ימעלו בו: לא נהגין ולא מועלין. אם נהנה מהן]: אלמה תניא. במסכת מעילה גבי קרשי עובדי כוכבים בד"א מעתה. כיון דערכן נגנו לא ימעלו בו: לא נהגין ולא מועלין. אם נהנה מהן]: אלמה תניא. במסכת מעילה גבי קרשי עובדי כוכבים בד"א בקדשי מובה דאין בהן מעילה אבל בקדשי בדק הבית מועלין בהן והני נמי אם נגנו כמעות ההולכות לים המלח דמי ולא ימעלו בהן: אלא אמד רבא. לעולם סבר ר' יהודה ערכן קדוש כשאר הקדש ויש בהן מעילה ומה טעם לא לכם ולנו לבנות משום רפיון ידים שמא אם יתערבו הם וירצו לבנות עמהם יהיו מבטלין אותם שאין לבם לשמים כדכתיב ויהי עם הארץ (מופים ידי עם יהודה) וגרי:

ואנדרוגינוס: והלכסיה לא מססבר.

דודאי אין מעריך משום דערכין לבדק

הבית והרא כתיב לא לכם ולנו לבנות:

אמר אבימי. הא דאמר רבי יהודה

מעריכין לאו משום ידו דליתיה לבדק

לפרש דרבא הדר ביה למסקנא זו מהא דאמר מעיקרא דהלכחא כרבי מאיר מקרא דלא לכם ולנו: תני

גידל סבר כרב יוסף דהתם דאמר משמיה דרב המפקיר עבדו יצא לחירות וקאמר התם מ״ד מפקיר אבל מקדיש לא. הרא״ש ז״ל: תום' ד״ה יבול איר. נ״ב וז״ל הרא״ש ז״ל ואע״ג דהאי איש במעריד כתיב אפ״ה כיוז דאיכא תרי קראי במעריד צריכינז לאוקומי חד בנערד. ור׳ מאיר יבא והנוכד רו"א הארשים דיל ואציג רוהא יאש במטרין כווכ אפיה כיון ואיכא ומי קואי במטרין בדריכון לאוקומי זור בטרן, ווי מאיר מוקי רבוייא בנערך ור' יהודה מוקי רבוייא במערין. הקשה הר' אלתנן דהא מרבינן גוי מאיש דערכין, ובפ״ק דתמורה (ג.) ממעטינן גוי מהאי איש לגב ממורה, דקאמר התם ואינו עושה תמורה דכתיב לא יחליפנו ולא ימיר אותו וכת" ברישא דעניתא והיינו גבי ערכין איש מייתו ולא גוי ע"כ. ובספרים שלנו שם במסכת תמורה איכא לישנא אחרינא כסוגיא דובחים: ד"ח יבו"ל לא יהו ובו' תרתי איש מיתו ולא גוי ע"כ. ובספרים שלנו שם במסכת תמורה איכא לישנא אחרינא כסוגיא דובחים: ד"ח יבו"ל לא יהו ובו' תרתי איש

מיית ודא גור ש"כ. ובספרים מעדו שם במסכת תמודה איכא יישנא אחרונא סנויץ דומוים. זה יו בכד יהדי לבד א שר ייד עם יהודהן וגרי:
בתיני. גולון וצ"ע ובספרים של או מיב כי מה דה איש (ויקרא כו, ב) או אומשר דאוראים כי יקריש ונו 'עים ידן אף מסגין וכולה דוא
בתיני. גולון וצ"ע ובסשרת מרכין לא מתיב כי מה דה איש (וקרא כו, ב) אומשר דאוראים כי יקריש ונו 'עים ידן אף מסגין וכולה דוא
ענינא הוי כי היכי דיליף בפ"ק דתמורה (ג.) מאיש דכתיב בערכין לענין תמורה: ד"ה א"א מעתה בו' ושמא מוב לפדש בו'. דודאי קרא משום רפיון ידים אבל בקדשי בדר מוב בערכין ומרא מפון בערכי עובדי כוכבים איכא מעילה ה"ה בערכם דמעריכן מן התורה ואין
מיר בערכין ודאי אינן מעריכין ומ"מ פריך שפיר תלמודא האה דאמר ר"י ערכו נגנו מהך ברייתא אבל בקדשי בדר מוב מיה מיה או הישום וכר"מ דכי מיחא הלכתא כר"מ ממתברא מקרא דלא לכם ולנו שאין מביאה אלא דוגמא בעלמא
לומר יגנו ומסיק רבא דודאי לר' יהודה מועלין בערכי עובדי כוכבים מובדי כוכבים מובדי פוכבים מבדף הבית ושראל מוענים מובדי כוכבים מבדף הבית איניג ולמסי לא לסנין מינים הדא בערכין דה"כ מצינו שהיו ישראל מוענים מובדי כוכבים מבדף הבית אנ"ג ולמר לא לסנין מינים הוא אינו בערכין דה"כ מצינו שהיו ישראל מוענים מובדי כוכבים מבדף הבית אינן נודרין שום נודרין לכ"ע להף דקרא לא היה אל משום רפיון ידים ולא נאמר דעובדי כוכבים אינן נודרין שום נודרין לכולי עלקר דקרא לא היה אלא משום רפיון ידים ולא נאמר דעובדי כוכבים אינן נודרין שום נדר לבדק הבית דודאי נודרין לכולי עלמא כול שלא היה אלא משום רפיון ידים ולא נאמר דעובדי כוכבים אינן נודרין שום נדר לבדק הבית דודאי נודרין לכולי עלמא וכל שלף דקרא לא היה אלא משום רפיון ידים ולא נאמר דעובדי כוכבים אינן נודרין שום נודר לבוף לכולי עלמא בעלמים ביד מודרים בישר שראל וכל עיקר דקרא לא היה אלא משום רפיון ידים ולא נאמר דעובדי כוכבים אינן נודרין שום נודרין לכולי עלמה ביד לה ביד אות ביד שראל וכל עיקר דקרא לא היה אלא משום רפיון ידים ולא נאמר דעובדי כוכבים מובד כוביי אינן נודרין שום ביד לבוד לביד לביד לובי לביד מודר ביד ישראל וכל עיקר דקרא לא היה אלא מוצי בידים בידים ביד היה אומים ביד ביי ישראל וכל עיקר דקרא לא היה אובי ביד מובר ביד הייד ביד ישראל וכל שלא ביד מודה ביד ביד ביד ישרה ביד ביד ישראל היה ביד ביד ביד ביד ישראל ביד ביד ביד ביי

בה א מיי' פ"א מהלכות ערכין הלכה ו וע' בהשגות ובכ"מ

ובל"מ ובבה"ז: ובל"מ ובבה"ז: נו ב ג מיי שם הלי יא עיין במ"ל: בו ד מיי שם הלכה יב: בח ה מיי' פ"ג מהלכות מעילה

תורה אור השלם

1. דַבֶּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרְאֵל וְאָמֵרְתְּ אֲלֹהֶם אִישׁ בִּי יַפְּלֹא נֶדֶר בְּעֶרְכָּךְ נְפָשׁתְ לַיְיִ: ויקרא כז ב בָּעֶרְכָּךְ נְפָשׁתְ לַיְיִ: ויקרא כז ב גַּין בְּיָלְ בְּשְׁרְלְיֵיְ: וּיְלְּיְאָ כֹּוֹ בַּ וְיִבְּעָרְ רְאשׁי הָאָבוֹת הַיְתְ לא לְכָם וְלְנוּ לְבָּנוֹת בִּית לַאלְהִינוּ בִּי אֲנְהְנוֹ יִחַדְ נְבְנָה לַאְיִלְהִי יִשְׂרְאֶל בָּאֲשׁר צְוְנוּ לִייִ אֱלֹהִי יִשְׂרְאֶל בָּאֲשׁר צְוְנוּ הַמֶּלֶךְ כּוֹרָשׁ מֶלֶךְ פָּרָס: עזרא ד ג

3. וְיְהִי עַם הָאָרֶץ הְנֵרְפִּים יְדֵי עַם יְהוּדָה וּמְבְהָלִים אוֹתֶם לְבָנוֹת: עורא ד ד לְבָנוֹת:

שינויי נוסחאות

א] בר יוסי אמר (ש"ח), ב] כלי זה עלי (ש"ח), ג] אמינא ליה למרה (ש"מ), ד] מיקדוש מהשתח ואקרבה כל"ל (ש"מ), ה] אמר מר בר רב יג] פשיטה השתא התם (ש"ח). יד] נדפ"ר דלית' ונ"ל דליתיב, ידן בדפ"ר בלימי ול"ל דלימיב.
עון דרמיתהגי (ציק), עון סי טון הני חמש מעלות (ש"מ, "ו) ממטל מתכפרו בעליה [ומיבת שמתו ממקן (ש"מ, "ו) ממטל מתמן (ש"מ, "ו) יד אמרו במ"א, יען ענדי כיכנים מתמודה ועלה סמין דילפיגן מול ממעשר במתו דהו חובה (ש"מ, מרה בלה מן האמר בלה מ"מ, מ"מ, מ"מ, ב"מ, ב"מ, ב"מ, מקן מחק לל, כ"ן נ"א גמי, כגן ז"ק מחק לל, כדן לא אמיל הליכא לפרוש (ש"מ).

שימה מקובצת

מהו דתימא מטמא דר"מ התם טווו דו מא בעטא דו ט דוונט רגזר פחות מבן חודש וכו'. וקשה אכתי איכא מימרא וקשה אכוני איכא מימה שלישית לקמן בפרק האומר משקלי עלי (כ.) אהא דתנן האומר ערך ידי לא אמר כלום ואומו פון ידי א אמו כדום אמר רב גידל אמר רב ונותן דמים ופריך והא אמר רב גידל חדא זימנא וכו׳ וקא עביד צריכותא ומאי איצטריך כיון דלא גזר הכא פחות מבן חדש אטו בז חדש דדמי למגזר טפי אטו בן ווויש דומי למגור טפי כ"ש דלא גזר אבר שאין הנשמה תלויה בו אטו ראשו ולבו ויייל אי אשמועינן הך דהכא הוה אמינא שאני הכא דכ"ע ידעי דאין ערך לפחות מבן חדש דזיל רי רר הוא דלא ורחר טרד קרי בי דב הוא דלא נכונב עדן אלא לבן חדש ומעלה הילכך אמרי׳ דגמר ואמר לשם דמים אבל בערך איברים לא כתי׳ בהדיא שיש חילוק בין אבר שהנשמה תלויה בו לאבר שאיז התשפח ומידה בו דאבר שאין הנשמה תלויה בו והיה סבור דשייך ערך בזה כמו בזה וגמר ואמר לשם (דמים) [ערך] קמ״ל ואמר לשם (דמים) [ערך] קמ"ל וקשה דהכא אמרי' דרב סבו יקטה. הוכא אות לח: דוב סבר כרבי מאיר ובגיטין (לח: דעיי״ש לט. תוד״ה הא מני) אמרינן אתמר אמר רבה אמר רב המקדיש עבדו יצא לחירות . ופריך והתניא המקדיש עבדו כר׳ ומשני הא מני ר"מ היא דאמר ומשני זא מני דים היא דאמו אין אדם מוציא וכו' ורב דאמר כרבנן וי"ל דרב ודאי סבר כרבנן כדמוכח התם בגיטין ורב אליבא דר"מ קאמר הכא ועי"ל דרב